

**Lietuvos nacionalinis elgesio kodeksas
Saugiam nepilnamečių mobiliojo ryšio vartojimui**

2008-02-01

Vilnius

Lietuvos nacionalinis Elgesio kodeksas

Saugiam nepilnamečių mobiliojo ryšio vartojimui

1. Įvadas

- 1.1. Šis elgesio kodeksas yra parengtas ir pasirašytas priede Nr. 1 išvardintų subjektų, toliau vadinamų Operatoriais, ir yra taikomas Operatorių Lietuvos Respublikos teritorijoje teikiamoms paslaugoms (toliau – Elgesio kodeksas).
- 1.2. Operatoriai, atsižvelgdami į tai, kad mobiliojo ryšio priemonės (įrenginiai) suteikia galimybę naudotis vis didėjančiu spektru funkcijų ir paslaugų, įskaitant fotografavimą, filmavimą, paveikslėlių ir daugialypės terpės žinučių siuntimą, televizijos programų žiūrėjimą, interneto tinklalapių naršymą, finansinių operacijų atlikimą; atsižvelgdami į tai, kad , šie nauji produktai ir paslaugos naudojami vis didesnio vartotojų rato, įskaitant ir nepilnamečius iki 18 metų amžiaus, mato būtinybę užtikrinti, kad nepilnamečiai naudotojai galėtų naudotis paslaugomis, tačiau būtų apsaugomi nuo galimos žalingos naujo tipo paslaugų ir jų turinio įtakos, bei siekdami suteikti priemones tėvams ir(ar) globėjams apsaugoti nepilnamečius bei parodyti kaip atsakingai naudotis informacinės visuomenės paslaugomis, pasirašo šį Elgesio kodeksą.
- 1.3. Šis Elgesio kodeksas yra taikomas mobiliojo ryšio paslaugoms, kurios yra teikiamos paties Operatoriaus savarankiškai, arba teikiamos turinio paslaugos teikėjo, kuris yra pasirašęs komercinio bendradarbiavimo sutartį su Operatoriumi. Nepaisant to, Operatoriai įsipareigoja taikyti šio Elgesio kodekso taisykles ir kitoms paslaugoms tiek, kiek tai yra technologiškai ir teisiškai įmanoma.
- 1.4. Šio Elgesio kodekso nuostatų vykdymas nereiškia, kad Operatoriai kontroliuos paslaugų, kuriomis vartotojas naudoja turinį, nekontroliuos siunčiamos ir gaunamos vartotojo informacijos ir šios informacijos ar naudojimų apsikeitimui technologijų neribos vien šio Elgesio kodekso normų taikymo pagrindu.
- 1.5. Šis Elgesio kodeksas numato tik bendras elgesio taisykles ir neužkerta kelio Operatoriams atskirai savarankiškai įdiegti kitokias papildomas apsaugos priemones, kurias Operatoriai mano esant būtinomis diegiant skirtingus technologinius elementus ar vykdant pasirašytas individualias bendradarbiavimo sutartis.
- 1.6. Operatoriai pareiškia, kad šis Elgesio kodeksas nėra Elgesio (etikos) kodeksas Lietuvos Respublikos Informacinės visuomenės paslaugų įstatymo 16 straipsnio prasme, o jame naudojamos sąvokos yra apibrėžiamos individualiai.
- 1.7. Šis Elgesio kodeksas yra atviras dokumentas, prie kurio turi teisę prisijungti ir kiti paslaugų teikėjai, teikiantys mobiliojo ryšio paslaugas.

2. Sąvokos

- 2.1. **Amžiaus patikrinimo priemonės** – priemonės leidžiančios įsitikinti, kad vartotojas yra vyresnis nei 18 metų, kurios gali apimti, bet neapsiriboja tokiomis priemonėmis:
 - 1) naujo judriojo ryšio įrenginio pardavimo metu iš anksto įsitikinama pirkėjo tapatybe ir jo amžiumi pagal pateiktus pirkėjo dokumentus;
 - 2) sudarant sutartį nutolusiu būdu, vartotojo identifikavimui panaudojamos trečiosios patikimos šalys (bankai, draudimo bendrovės, sertifikavimo centrai ir pan.);

- 2.2. **Informacinės visuomenės paslaugos** – paprastai už atlyginimą judriojo telefono ryšio tinklu elektroninėmis priemonėmis ir per atstumą individualiu informacinės visuomenės paslaugos gavėjo prašymu teikiamos paslaugos.
- 2.3. **Nepilnametis** – fizinis asmuo jaunesnis nei 18 metų.
- 2.4. **Prieigos kontrolės priemonės** - metodai ir priemonės užtikrinančios apsaugą nuo neteisėtos prieigos prie draudžiamo turinio (slaptažodžiai, PIN kodai), kiti specialūs techniniai prieigos kontrolės įrenginiai (smart card ir pan.)
- 2.5. **Komercinės informacinės visuomenės paslaugos** – Informacinės visuomenės paslaugos teikiamos komercinių informacinės visuomenės paslaugų teikėjų vartotojams. Šios paslaugos gali apimti paveikslėlių, video klipų, mobiliųjų žaidimų, muzikos, lošimų ir pan. paslaugas.
- 2.6. **Komercinių informacinės visuomenės paslaugų teikėjas** – informacinės visuomenės paslaugų teikėjas, veikiantis pagal sutartį su Operatoriais ir teikiantis paslaugas per judriojo telefono ryšio įrenginį.
- 2.7. **Vartotojas** - kiekvienas fizinis ar juridinis asmuo, įskaitant užsienio juridinio asmens atstovybę ar filialą, kuris naudojasi informacinės visuomenės paslauga.
- 2.8. **Viešojo turinio paslaugos** – informacinės visuomenės paslaugos, neatitinkančios šio Elgesio kodekso 2.9. punkto kriterijų.
- 2.9. **Žalingo turinio paslaugos** – informacinės visuomenės paslaugos, kurias teikiant yra pasiekama tokia informacija:
- 1) susijusi su fizinio ar psichinio smurto vaizdavimu arba vandalizmu: kai detaliai vaizduojamas žmonių, gyvūnų žudymas, žalojimas ar kankinimas, turto naikinimas ar gadinimas, taip pat teigiamai vertinamas smurtas, mėgavimasis prievarta ar žiaurumu;
 - 2) kurioje rodomas mirusio arba žiauriai sužaloto žmogaus kūnas, išskyrus atvejus, kai toks rodymas reikalingas tapatybei nustatyti;
 - 3) erotinio pobūdžio: kai skatinamas lytinis geismas, rodomas lytinis aktas, jo imitacija ar kitoks seksualinis pasitenkinimas, lytiniai organai, seksualiniai reikmenys;
 - 4) sukelianti baimę ar siaubą;
 - 5) skatinanti azartinius lošimus;
 - 6) kurioje palankiai vertinamas priklausomumas nuo narkotinių, toksinių, psichotropinių medžiagų, tabako ar alkoholio, skatinamas jų vartojimas, gamyba, platinimas ar įsigijimas;
 - 7) skatinanti savęs žalojimą ar savižudybę;
 - 8) kurioje teigiamai vertinama nusikalstama veika ar idealizuojami nusikaltėliai;
 - 9) susijusi su nusikalstamos veikos modeliavimu;
 - 10) kurioje kurstoma diskriminacija dėl tautybės, rasės, lyties, kilmės, neįgalumo, lytinės orientacijos, religijos ar kitokios priklausomybės;
 - 11) kurioje dažnai vartojami nešvankūs posakiai, žodžiai ar gestai;
 - 12) kurioje patariama, kaip pasigaminti, įsigyti ar naudoti sprogmenis, narkotines ar psichotropines medžiagas, taip pat kitus gyvybei ar sveikatai pavojingus dalykus;
 - 13) skatinami blogi mitybos, higienos ir fizinio pasyvumo įpročiai;
 - 14) kurioje siejant su nusikalstama veika ar kitais teisės pažeidimais skelbiami nuo teisėsaugos institucijų ar teismo nesislapstančio įtariamojo padarius nusikaltimą, kaltinamojo, teisiamojo, nuteistojo ar nuo nusikalstamos veikos arba kitų teisės pažeidimų nukentėjusio nepilnamečio (aukos) asmens duomenys, pagal kuriuos galima nustatyti jo asmens tapatybę;
 - 15) kurioje skelbiami save sužalojusio ar mėginusio tai padaryti, nusižudžiusio ar mėginusio nusižudyti nepilnamečio asmens duomenys, pagal kuriuos galima nustatyti jo asmens tapatybę;
 - 16) kurioje pateikiant duomenis apie nepilnametį, žeminamas jo orumas ir (ar) pažeidžiami jo interesai;

- 17) kurioje piktnaudžiaujant nepilnamečių pasitikėjimu ir nepatyrimu, neigiamų socialinių reiškinių kontekste pateikiamos nepilnamečių nuomonės ir vertinimai;
- 18) kurioje neigiamų socialinių reiškinių kontekste pateikiamos nepilnamečių nuotraukos ar filmuota medžiaga apie juos, jei pagal tai galima nustatyti nepilnamečių asmens tapatybę.

3. Komercinės informacinės visuomenės paslaugos

- 3.1. Komercinių informacinės visuomenės paslaugų teikėjai, ar operatoriai, savarankiškai teikiantys informacinės visuomenės paslaugas, bus įpareigojami savarankiškai klasifikuoti teikiamas paslaugas į Žalingo turinio ir Viešojo turinio paslaugas, kaip tai apibrėžiamame šiame Elgesio kodekse.
- 3.2. Operatoriai savarankiškai ar kartu su komercinių informacinės visuomenės paslaugų teikėjais įdiegia tinkamas amžiaus patikrinimo ir prieigos kontrolės priemonės skirtas apriboti nepilnamečių vartotojų galimybes naudotis Žalingo turinio paslaugomis.
- 3.3. Šis Etikos kodeksas nedraudžia Operatoriams savarankiškai išvystyti kitokias informacijos klasifikavimo formas, kai tai Operatorių nuomone yra reikalinga vartotojo patogumui, atsižvelgiant į teikiamų paslaugų specifiką.

4. Interneto turinys

- 4.1. Operatoriai nekontroliuoja interneto turinio ir negali klasifikuoti bei neklasifikuoja pagal šio Elgesio kodekso taisykles interneto svetainėse pateikiamo turinio, išskyrus atvejus kai komercinės informacinės visuomenės paslaugas teikia pats Operatorius ar sutartiniais santykiais su Operatoriumi susijęs komercinių informacinės visuomenės paslaugų teikėjas.
- 4.2. Operatoriai gali pasiūlyti nepilnamečių tėvams ar globėjams interneto filtrus ar kitokias priemones, įskaitant ir prieigos kontrolės priemones, kurios sudarytų galimybę tėvams ar globėjams savarankiškai riboti nepilnamečių galimybes pasiekti turinį, kuris klasifikuojamas kaip Žalingo turinio paslaugos šio Elgesio kodekso prasme.
- 4.3. Operatoriai gali įdiegti paslaugą leidžiančią tėvams ar globėjams informuoti Operatorius apie interneto svetaines teikiančias Žalingo turinio paslaugas.

5. Papildomos priemonės

- 5.1. Operatoriai veikia kartu su teisėsaugos pareigūnais ir teikia teisėsaugos institucijoms informaciją, siekiant užkirsti kelią nusikalstamoms veikoms, susijusioms su neteisėtu ir žalingu turiniu.
- 5.2. Tais atvejais kai Operatoriai teikia informacijos pateikimo internete (web hosting) paslaugą, Operatoriai neįsipareigoja kontroliuoti informacijos talpinamos internete naudojantis šia paslauga turinio, tačiau sužinojęs apie naudojantis Operatoriaus informacijos pateikimo internete (web hosting) paslauga publikuojamą baudžiamuosius įstatymus pažeidžianti informaciją ir (ar) teikiamas žalingo turinio paslaugas, neatidėliotinai imasi visų priemonių, kad būtų nutraukiamas internete baudžiamuosius įstatymus pažeidžiančios ir viešai prieinamos žalingo turinio informacijos pateikimas.
- 5.3. Operatoriai palaikys teisėsaugos ar kitų valstybės įgaliotų institucijų iniciatyvas, kuriomis būtų siekiama teisiškai sureguliuoti baudžiamuosius įstatymus pažeidžiančios ar žalingo turinio informacijos viešo pateikimo internete procedūros.

6. Vartotojų informavimas.

- 6.1. Operatoriai tiesiogiai ar per tarpininkus teiks vartotojams, įskaitant nepilnamečius, jų tėvus ir(ar) globėjus, saugaus naudojimosi informacinės visuomenės paslaugomis, judriojo telefono ryšio įrenginiais, patarimus, taip pat būtiną techninę bei šviečiamąją pagalbą, kuri supažindintų vartotojus su saugaus naudojimosi paslaugomis pagrindais.

7. Atitikimas nacionalinei teisei

- 7.1. Šis Elgesio kodeksas atitinka Lietuvos Respublikos nacionalinę teisę, o tais atvejais, kai sąvokos ar išsireiškimai tiesiogiai nėra nurodyti Etikos kodekse, jie gali būti aiškinami taip, kaip tai apibrėžia atitinkami Lietuvos Respublikos įstatymai.

8. Įgyvendinimas ir keitimas

- 8.1. Operatoriai įsipareigoja įdiegti šio Etikos kodekso nuostatas iki 2008-02-01.
- 8.2. Nuostatos, kurios yra susiję su Komercinių informacinės visuomenės paslaugų teikėjų įsipareigojimais pagal šį Etikos kodeksą gali būti įgyvendinamos iki 2009-01-01, koreguojant atitinkamas paslaugų teikimo sutartis.
- 8.3. Šio Etikos kodekso pakeitimai, kai tai yra būtina, atliekami Operatoriams pasirašant naują Etikos kodekso tekstą.

9. Viešumas ir prisijungimas

- 9.1. Šio Etikos kodekso galiojantis tekstas kartu su galiojančiu priedu bus publikuojamas Operatorių ir vėliau prie Etikos kodekso prisijungusių operatorių interneto tinklalapiuose. Operatoriai ir prisijungę operatoriai įsipareigoja per protingą terminą atnaujinti publikuojamą informaciją.
- 9.2. Prie šio Elgesio kodekso, nekeisdami jo nuostatų turi teisę prisijungti ir kiti informacinės visuomenės paslaugų teikėjai, raštu raštu apie tai informuodami Priede Nr. 1 nurodytus asmenis.
- 9.3. Tiek šio Etikos kodekso rengėjai (Operatoriai), tiek vėliau prisijungę asmenys (Prisijungę operatoriai) įrašomi į šio Etikos kodekso priedą Nr. 1.

UAB „Bitė Lietuva“ vardu
Generalinis direktorius
Kenneth Campbell

UAB „UAB "Omnitel" vardu
Prezidentas
Antanas Zabulis

UAB Tele2“ vardu
Generalinis direktorius
Petras Masiulis

2008-02-01

2008-02-01

2008-02-01

**Lietuvos nacionalinio elgesio kodekso saugiam nepilnamečių mobiliojo ryšio
vartojimui**

Priedas Nr. 1

Eil. Nr.	Operatorius	Adresas kontaktams	Prisijungimo data
1)	UAB „Omnitel	Vytenio 18, Vilnius	2008-02-01
2)	UAB „Tele2“	Sporto g. 7A, Vilnius	2008-02-01
3)	UAB „Bitė Lietuva“	Žemaitės g. 15, Vilnius	2008-02-01